

नेपाल सरकार
उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
मनसुन आपतकालिन कार्ययोजना – २०७७

यस जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी मनसुन-२०७७ मा जल तथा मौसम जन्य प्रकोप बाट जनधनको क्षति न्युनिकरण गर्न तयारी गरेको कार्ययोजना निम्नानुसार बुंदागतरूपमा उल्लेख गरिएको छ।

- १) सरोकारवालाहरूलाई मौसम पूर्वानुमान, चेतावनि, पूर्वसूचना तथा जानकारीका प्रदान गर्न लागि त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलमा अवस्थित मौसम पूर्वानुमान महाशाखाको मौसम कक्ष (Met briefing room) विगतमा जस्तै २४ सै घण्टा सेवामा रहनेछ।
- २) तीन दिन (७२ घण्टा) सम्मको मौसम पूर्वानुमान, चेतावनि तथा परामर्श लगायतका विवरणहरू समेटेर नियमित रूपमा बिहान ६ बजे र बेलुका ६ बजे दैनिक बुलेटिन अपडेट गरिनेछ। मौसमको विशेष अवस्थामा चेतावनि सहितको आकस्मिक मौसम बुलेटिन जारी हुनेछ। आवश्यकता अनुसार विग्रदो मौसमको अवस्थाबारेको पूर्वसूचना समेत जारी गरिनेछ।
- ३) देशका बाढी प्रभावित विभिन्न नदी नालाहरूको बाढी अनुगमन तथा पुर्वानुमान गर्न, हिमताल विष्फोट वा अन्यकारणले उत्पन्न हुन सक्ने बाढी समेतको लागि पूर्वसूचना प्रवाह गर्न यस विभाग अन्तर्गतको बाढी पूर्वानुमान महाशाखा अन्तर्गतको पूर्वानुमान शाखा मनसुनको अवधिभर २४ सै घण्टा सूचारु गरिनेछ।
- ४) देशका मुख्य नदीहरू कोसी, गण्डकी, कर्णाली, बागमती, बबई र पश्चिम राप्ति लगायतको बाढी पूर्वानुमान ३ दिन अगावै गर्ने गरी विकास गरिएको कम्प्युटर मोडेलको प्रयोग, अन्य नदीको हकमा ग्लोबल मोडेल प्रयोग गरी बाढी पूर्वानुमान गर्ने र मुख्य सरोकारवाला वीच जानकारी गराउने कार्यलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिईनेछ। बाढी प्रभावित समुदायलाई मास एस.एम.एस. पठाउने कार्य रियल टाईम तथ्याङ्कको आधारमा गरिनेछ।
- ५) मनसुनको समय भरी हरेक दिन बिहान ७ बजे बाढीको पुर्वानुमान बुलेटिन जारी गरिनेछ। पुर्वानुमानको समयवधि कम्तिमा २४ घण्टा सम्मको लागि हुनेछ। विशेष अवस्थामा दिन वा रातको कुनै पनि समयमा बुलेटिन जारी हुनेछ।
- ६) पूर्वसूचना प्रवाह:
 - बाढी र मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन जारी गरिसके पश्चात पहिलो जानकारी गृह मन्त्रालय- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र राष्ट्रिय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई गराइनेछ।
 - जारी भएको बाढी बुलेटिन तत्कालै यस विभागको आधिकारिक वेबसाइट: www.hydrology.gov.np मा राखिनेछ र मौसम बुलेटिन www.mfd.gov.np मा राखिने छ।
 - तत्कालै राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र गृह मन्त्रालय विपद् तथा द्वन्द्व व्यवस्थापन महाशाखाले सुचिकृत गरेका सबै मन्त्रालय तथा विभाग साथै रेडक्रस लगायत अन्य विपद्को क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्थाहरूका विपद् संपर्क व्यक्तिहरूलाई इमेल मार्फत बुलेटिन पठाइनेछ।
 - जारी भएको बाढी बुलेटिन यस विभागको आधिकारिक Twitter Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) र Facebook Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) मा राखिनेछ।
 - त्यसैगरी मौसम बुलेटिन आधिकारिक Twitter Page: Nepal Weather Forecast र Facebook page: Meteorological Forecasting Division मा समेत अपडेट गरिनेछ।
 - बाढी सतर्कता तह नजिक पुग्न लागेमा, सतर्कता तह पार गरेमा, खतरा तह पार गरेमा वा अन्य विषम अवस्थामा देशका मुख्य नदी जलाधारहरूमा नेपाल टेलिकम र एनसेल मार्फत बाढी बाट प्रभावित हुने मुख्य नदी जलाधारका सर्वसाधारणहरूलाई मोवाइलमा निशुल्क एस एम एस पठाइने छ।
 - देशभरका सर्वसाधारणको लागि ११५५ नंबरको टोलफ्री सेवा बाढी पूर्वसूचना प्रदान गर्ने उद्देश्यले मनसुनभर सञ्चालन गरिनेछ। मौसम पूर्वानुमानको हकमा सर्वसाधारण लगायतका लागि सम्पर्क टेलिफोन ०१-४११३१९१ र ०१-४४८६८६९ २४ सै घण्टा खुल्ला राखिनेछ।
 - अत्यन्तै विषम प्रकृतिको बाढी तथा मौसमको पुर्वानुमान भएको खण्डमा प्रेष विज्ञप्ति समेत जारी गरिनेछ।
 - बाढी र मौसमको बुलेटिन सबै सञ्चारका माध्यमहरूलाई नियमित रूपमा प्रदान गरिनेछ।

नेपाल सरकार
उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

मनसुन आपतकालिन कार्ययोजना – २०७७

सि. नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	उपलब्ध स्रोत, साधन, जनशक्ति, प्रदेश एवं जिल्ला	कैफियत
१	तीन दिन (७२ घण्टा) सम्मको मौसमको पूर्वानुमान बिहान ६ बजे र बेलुका ६ बजे बुलेटिन दैनिक रुपमा अपडेट गरिनेछ । विषम अवस्थामा जुनकुनै बेला बुलेटिन जारी हुनेछ । मौसमको विशेष अवस्थामा चेतावनी सहितको आकस्मिक मौसम बुलेटिन जारी हुनेछ। आवश्यकता अनुसार विग्रदो मौसमको अवस्थाबारेको पूर्वसूचना समेत जारी गरिनेछ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-मौसम पूर्वानुमान महाशाखा		३ दिन सम्मको		आकस्मिक मौसम बुलेटिन र मौसम पूर्वसूचना जुनसुकैवेला पनि जारी गरिनेछ
२	तीन दिन (७२ घण्टा) सम्मको बाढीको पूर्वानुमान बाढीको पुर्बानुमान तथा पूर्वसूचना बुलेटिन दैनिक रुपमा बिहान ७ बजे अपडेट गरिनेछ। विषम अवस्थामा जुनकुनै बेला बुलेटिन जारी हुनेछ ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-बाढी पूर्वानुमान महाशाखा (बाढी पूर्वानुमान शाखा)		३ दिन सम्मको		ठुला नदीहरुमा ३ दिन र साना नदीहरुमा १ दिन सम्मको पूर्वानुमान गरिनेछ
३	बाढी तथा मौसम पूर्वसूचना प्रबाह: <ul style="list-style-type: none"> बाढी तथा मौसम बुलेटिन जारी गरिसके पश्चात पहिलो जानकारी गृह मन्त्रालय- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र राष्ट्रिय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई गराइनेछ। जारी भएको बुलेटिन तत्कालै यस विभागको आधिकारिक वेबसाइट: www.hydrology.gov.np र www.mfd.gov.np मा राखिनेछ। तत्कालै गृह मन्त्रालय राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र गृह मन्त्रालय-विपद् तथा द्वन्द्व व्यवस्थापन महाशाखाले सुचिकृत गरेका सबै मन्त्रालय तथा विभाग साथै रेडक्रस लगायत अन्य विपद्को क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्थाहरुका विपद् संपर्क व्यक्तिहरुलाई इमेल मार्फत बुलेटिन पठाइनेछ। जारी भएको बाढी बुलेटिन यस विभागको आधिकारिक Twitter Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) र Facebook Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) मा राखिनेछ तथा मौसम बुलेटिन Twitter Page: Nepal Weather Forecast र Facebook page: Meteorological Forecasting Division मा राखिने छ। बाढी सतर्कता तह नजिक पुग्न लागेमा, सतर्कता तह पार गरेमा, खतरा तह पार गरेमा वा अन्य विषम अवस्थामा देशका मुख्य नदी जलाधारहरुमा नेपाल टेलिकम र एनसेल मार्फत बाढी बाट प्रभावित हुने मुख्य नदी जलाधारका सर्वसाधारणहरुलाई मोवाइलमा एस एम एस पठाइने छ। देशभरका सर्वसाधारणको लागि ११५५ नंवरको टोलफ्री सेवा बाढी पूर्वसूचना प्रदान गर्ने उद्देश्यले मनसुनभर सञ्चालन गरिनेछ। मौसम पूर्वानुमानको हकमा सर्वसाधारण लगायतका लागि सम्पर्क टेलिफोन ०१-४११३१९१ र ०१-४४८६८६९ २४ सै घण्टा खुल्ला राखिनेछ। अत्यन्तै विषम प्रकृतिको बाढी तथा मौसमको पुर्बानुमान भएको खण्डमा प्रेष विज्ञप्ति समेत जारी गरिनेछ। बाढी र मौसम बुलेटिन सबै सञ्चारका माध्यमहरुलाई नियमित रुपमा प्रदान गरिनेछ। 	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-बाढी पूर्वानुमान शाखा तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखा	गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, एनसेल, मिडिया लगायत	पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना बुलेटिन जारी भएको आधा घण्टा भित्र सरोकारवा लाहरु तथा सर्वसाधारणहरुमा प्रवाह भैसक्ने छ	ठुला नदीहरुमा ३ दिन र साना नदीहरुमा १ दिन सम्मको पूर्वानुमान गरिनेछ । आकस्मिक आउने बाढी जस्तै हिमताल विष्फोट जस्ता घटनामा तत्काल सूचना प्रबाह गरिनेछ।	